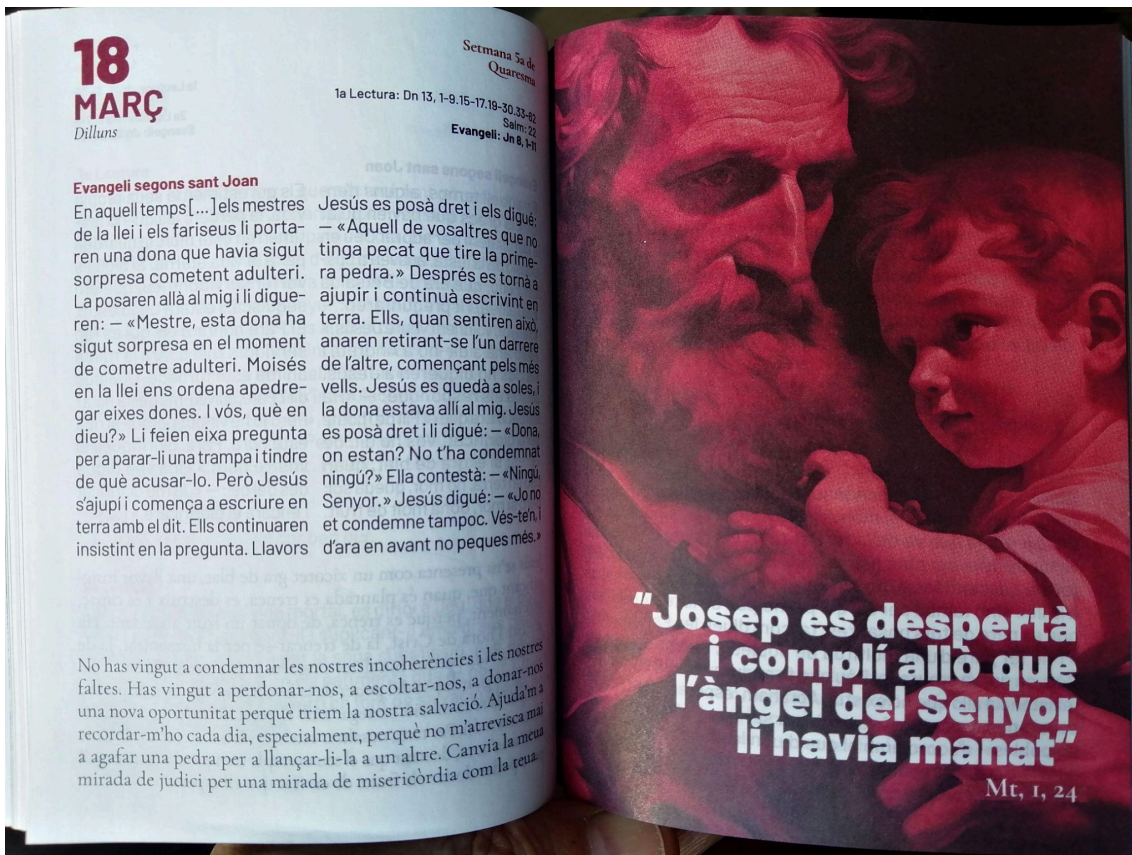




L'Evangeli per a cada dia en valencià. Si estiguérem en un país normal no hauria de ser notícia

Josep Miquel Bausset

Si estiguérem en un país normal, que l'arquebisbat de València publicara l'Evangeli de cada dia en valencià, no hauria de ser notícia. De fet, totes les diòcesis editen els Evangelis en la pròpia llengua. I això no és notícia. Entra dins de la normalitat.

Però desgraciadament, la jerarquia catòlica del País Valencià, des de temps immemorial, ha sigut una jerarquia castellanista i castellanitzadora, a excepció dels últims bisbes de Tortosa i dels enyorats bisbes de Sogorb-Castelló, Josep Pont i Gol i Josep M^a Cases.

I és que quan va acabar el Concili Vaticà II, en la diòcesi de València i també en la d'Oriola-Alacant, la litúrgia va passar si es fes en llatí, a fer-se en castellà, ignorant i menyspreant la llengua pròpia del País Valencià. I a pesar que en 1965, més de 20000 valencians van signar un manifest demanant als bisbes que introduïren el valencià a l'Església, els bisbes de València i d'Oriola-Alacant van ignorar a

aquells valencians que demanaven celebrar la fe en la llengua de Sant Vicent Ferrer.

Ara, un any llarg després que l'arquebisbe Enric Benavent iniciara el seu ministeri episcopal a València, s'ha editat l'Evangeli de cada dia en valencià, en format de butxaca, publicant 5000 exemplars que contenen les lectures de la missa de cada dia.

L'edició de l'Evangeli de cada dia en valencià és un xicotet pas a favor de la normalització de la nostra llengua a l'Església, una assignatura pendent (encara) en les diòcesis del País Valencià. Un xicotet pas, encara que significatiu, ja que els arquebisbes que hem tingut en la diòcesi de València (Marcelino Olaechea, Rafael González Moralejo, José M^a García Lahiguera, Miguel Roca, Agustín García Gasco, Carlos Osoro i Antonio Cañizares) no van moure ni un dit per a afavorir el valencià en la litúrgia. Roca, García Gasco, Osoro i Cañizares van prometre aprendre i utilitzar la llengua del país, però mai van parlar ni van celebrar l'Eucaristia en valencià.

Sí que és veritat que amb el cardenal Cañizares (i el sacerdot Jesús Corbí va tindre un paper molt important en això), va començar a retransmetre's per la televisió valenciana (a causa del confinament de la Covid 19), la missa en valencià.

Encara que l'edició de l'Evangeli de cada dia és un pas positiu, m'ha sorprès que el capellà de la parròquia del Sagrat Cor de Jesús, de Patraix i director de la Delegació Diocesana de Litúrgia de València, Edgar Esteve, haja dit que "si hi ha demanda, l'Església sempre respondrà a les necessitats del Poble de Déu" (Religió Digital, 12 de febrer de 2024).

Si hi ha demanda? Quan en 1965 es va passar, irracionalment, de celebrar la missa en llatí a celebrar-la castellà, hi havia demanda per a fer aquest canvi? No, de cap manera. Van ser els bisbes de València i d'Oriola-Alacant, Marcelino Olaechea i Pablo Barrachina, els que van decidir fer el pas del llatí al castellà, excloent de la litúrgia el valencià. No hi havia cap demanda per part dels cristians valencians que se sabien (més o menys), les respostes de la missa en llatí. Encara més, la demanda (amb més de 20000 signatures), era perquè es fera la litúrgia en valencià o català. I els bisbes van ignorar aquesta petició de més de 20000 valencians.

M'agradaria recordar una carta del 10 de gener de 1965, que Vicent Miquel i Diego va escriure al P. Gregori Estrada, monjo de Montserrat. Quedava només per celebrar la quarta sessió del Concili i ja s'havia aprovat la Constitució Dogmàtica sobre la litúrgia, que aconsellava que s'utilitzara la llengua del poble. Vicent Miquel destacava en la seua carta, "les maniobres des de la Col·legiata de Xàtiva, el Seminari" de Montcada "i la Cúria" del palau episcopal de València, "contra la llengua valenciana".

L'arquebisbe Marcelino Olaechea, en una reunió amb els arxiprestes, els deia: "Gracias a Dios aquí no tenemos el problema de Cataluña, por lo que no hará falta introducir el valenciano. Yo voy a decir en Roma que mi clero me ha pedido que no introduzca el valenciano en la liturgia". Però l'arxipreste de Montcada li va dir a l'arquebisbe: "¿Qué clero, el clero no hemos pedido nada?".

En una altra reunió d'arxiprestes, l'arquebisbe, segons recull en aquesta carta Vicent Miquel i Diego, deia que "eso del valenciano es una maniobra política. ¿En sus parroquias entienden el castellano? ¿Sí? Pues no hay más que hablar. Eso del valenciano son cosas de D. Vicente Sorribes y D. Luis Alcón".

Per a l'arquebisbe Olaechea, el valencià havia de quedar fora de l'Església, com, desgraciadament, encara passa en la majoria de les parròquies del País Valencià.

Benvinguda siga ara l'edició de l'Evangeli de cada dia en valencià. Però que no es detinga ací l'aposta de l'arquebisbe Benavent per la nostra llengua. Perquè quan es presentarà a la Conferència Episcopal Espanyola el Missal Romà en valencià, traduït (fa anys) per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i que encara hui continua "segrestat" en algun calaix del palau episcopal de València?

Aquesta edició de l'Evangeli de cada dia en valencià té com a objectiu transmetre la fe i la Paraula de Déu en valencià i segur que el seu format de butxaca farà que tinga una major difusió en les localitats de Pedreguer, Alberic, El Puig de Santa Maria, Xàtiva, l'Alcúdia, Piles, Alcoi, Carlet, Beniarres, Sagunt, Alfarrasí, Favara, Cocentaina, Xeresa, Agres, Paiporta, Xàbia o Alzira. D'aquesta manera, els cristians de la diòcesi de València, per primera vegada en la història podrem tindre en la nostra llengua les lectures de les misses de l'any i de les festes pròpies del País Valencià, així com els comentaris d'aquestes lectures, que han sigut elaborats per un grup de preveres i de laics de la diòcesi de València.

Hem d'agradir a Jesús Corbí, que cada diumenge presideix, des de la parròquia de la Assumpció de Torrent, la missa en valencià que retransmet À Punt (amb una audiència notable), que s'haja encarregat de la difusió dels textos evangèlics, que han sigut elaborats amb els criteris de l'AVL, el Llibre del Poble de Déu, els textos de la missa d'À Punt i la Bíblia Valenciana Interconfessional.

Segur que l'arquebisbe Enric suportarà pressions i fins i tot atacs (com també els rep el papa Francesc), a causa de la seua valenta aposta per a introduir el valencià a l'Església. Però ha de ser fort, audaç i valent per a no cedir davant els que volen acabar amb el valencià. Ha de saber mantindre l'aposta pel valencià a l'Església, malgrat els que intentaran parar aquest mínim reconeixement del valencià en la litúrgia.

Per això cal felicitar l'arquebisbe Enric i a l'equip que ha fet possible l'edició d'aquest llibret i en particular al sacerdot Jesús Corbí. Sí, és una bona notícia que tinguem l'Evangeli de cada dia en valencià. Però això només és un xicotet pas, ja que com he dit abans, si visquérem en un país normal, això no seria cap notícia, ja que la cosa més natural del món és editar l'Evangeli de cada dia en la llengua pròpia de cada diòcesi. Com es fa a Madrid amb el castellà, a Vic amb el català, a Orense amb el gallec o en Donostia amb el basc.

El que passa és que els valencians hem sigut tan maltractats pels bisbes del País Valencià (amb excepció dels bisbes Pont i Gol i Cases Deordal), que qualsevol engruna que se'ns dona, ens sembla un miracle. Per això l'arquebisbe Enric hauria d'animar als sacerdots de la zona valencià-parlant del País Valencià, a celebrar la litúrgia en la llengua de Sant Vicent Ferrer. L'escola, la Universitat, l'Administració, les associacions cíviques, culturals i esportives, estan utilitzant el valencià i per contra, l'Església valenciana sempre va amb retard a encarnar-se al poble que ha de servir.

Si la publicació d'aquest Evangeli de cada dia en valencià ha sigut possible en la diòcesi de València, per què no ho és en la de Sogorb-Castelló i en la d'Oriola-Aacant? El bisbe de Sogorb-Castelló mai utilitza el valencià en la litúrgia. I el d'Oriola-Alacant, a pesar que quan va ser bisbe de Sant Sebastià utilitzava l'eusquera en la litúrgia sense cap problema, ara, a les comarques valencianes del Baix Vinalopó, a la Marina Baixa, a l'Alacantí o al Vinalopó Mitjà, menysprea el valencià i utilitza només el castellà.

Vull acabar aquest text amb les paraules del papa Francesc, de l'entrevista de Javier Marías i Jaume Calveras en Món Negre (4 de gener de 2023). El papa com si estiguera pensant en la situació marginal de la nostra llengua a l'Església del País Valencià, remarcava la importància de la inculturación de l'Església en cada poble i en cada cultura. El papa deia que se sorprenia de la capacitat dels missioners "de ficar-se en la terra i respectar les cultures" i a més, "ajudar-les a desenrotllar-se".

El papa, en aquesta entrevista, destacava un fet que hauria de ser del tot natural a l'Església valenciana, però que, desgraciadament no ho és. I és que els missioners i per tant els sacerdots de Burjassot, Benicolet, Sagunt, El Verger, Puçol, Benimarfull, Sueca, Gandia, Muro d'Alcoi, Picassent, Xeraco, Quatretonda, Alfarb, Bocairent, Cullera...(tots ells, pobles valenciano-parlants), "no desarren a la gent", ja que "anuncien l'Evangeli segons la cultura de cada lloc", a excepció del País Valencià. El papa afirmava també que "el que és catòlic és això: respectar les cultures". Per això, "un missioner respecta el que troba en cada lloc", ja que "la fe s'incultura i l'Evangeli pren la cultura del poble". I és que l'Església "no fa proselitisme ni molt menys colonialisme", a excepció de la jerarquia

valenciana, que menyspreant la llengua de Sant Vicent Ferrer, està tractant als cristians valencians com si fórem una colònia de Castella.

És important que l'arquebisbe Enric Benavent haja dit en una entrevista a la revista Saó: "Que en les parròquies es puga celebrar l'Eucaristia en valencià, hauria de ser el més normal". La pregunta que em faig és: per què encara no és normal que els cristians del País Valencià puguem celebrar la nostra fe en la nostra llengua? Els quatre bisbes valencians tenen la resposta a aquesta qüestió i també la solució per a acabar, d'una vegada per sempre, amb la discriminació que patim els cristians del País Valencià.

Publicat el 15-2-2024 en Religión Digital

<https://esglesiavalenciana.org/>